

Jan-Eric Andersson

Förslag till lokalt kollektivavtal gällande beredskap 2021 för Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att anta förslag till nytt lokalt kollektivavtal gällande beredskap fr o m 20210401.

Beskrivning av ärendet

Nytt beredskapsavtal inom Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen. Arbetsgivaren har återupptagit förhandlingen kopplat till beredskap enligt den framställan som Kommunal lämnat in under 2016 och där parterna efter förhandlingar då inte enades i något avtal. Medlemmarna framförde då sin önskan om betald ledig veckoviladag och arbetsgivaren drev linjen om kostnadsneutralitet. Arbetsgivaren är nu beredd att tillmötesgå betald ledig fredag med motkrav som bland annat höjer kompetensen och rättvisan inom beredskapsorganisationen.

Finansieringen för Gata tas av respektive kommuns snöröjningsbudget (totalt ca. 170tkr) och finansiering för VA tar förbundet höjd för inom taxan (totalt ca. 210tkr).

För ärendet aktuella handlingar

Förslag till nytt kollektivavtal om beredskap

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Jan-Eric Andersson
Avdelningschef gata/park/idrott

Markus Orre
Avdelningschef VA

Lokalt kollektivavtal om beredskap

Innehåll

Lokalt kollektivavtal om beredskap	1
Lokalt kollektivavtal om samverkan och arbetsmiljö	3
Parter	3
§ 1 Innehåll m.m.....	3
§ 2 Parternas avsikt	3
§ 3 Ändringar och tillägg.....	3
§ 4 Implementering och stöd	3
§ 5 Uppföljning.....	3
§ 6 Giltighet och uppsägning.....	3
§ 7 Avslutning.....	3
Beredskapsavtal, Bilaga 1	5
§ 1 Inledning.....	5
§ 2 Rättslig grund	5
§ 3 Arbetstid och vilotid	5
§ 4 Förläggning av beredskap inom förbundet.....	7
§ 5 Ersättningar.....	8
Lokalt reglerade ersättningar.....	8
Kompenserande ledighet med anledning av veckovila	8
Telefonkonsultation.....	8
Utryckningsersättning.....	9

Lokalt Beredskapsavtal

Parter

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen, å ena sidan samt

Kommunal
SACO
Vision
Ledarna

§ 1 Innehåll m.m

Parterna träffar detta lokala kollektivavtal, nedan kallat avtalet. Till avtalet hör också följande bilaga:

- a) Lokalt beredskapsavtal (Bilaga 1)

§ 2 Parternas avsikt

Samhällsbyggnadsförbundet bedriver allmännyttig verksamhet som i vissa avseenden måste fungera dygnet runt. För att kunna leverera tjänster med hög kvalitet till medborgarna krävs det att det i vissa fall behöver finnas en beredskap, för att kunna omhänderta verksamhetens behov.

Genom att träffa detta avtal kan parterna på lokal nivå omhänderta förutsättningar för förbundets beredskap, vilket inkluderar regler om vila och icke lag- eller avtalsreglerade ersättningar.

§ 3 Ändringar och tillägg

Parterna kan under avtalets giltighet med anledning av t.ex. ny lagstiftning träffa överenskommelse om ändringar och tillägg till detta avtal.

§ 4 Implementering och stöd

Parterna är överens om att tillsammans och var för sig aktivt verka för att avtalet och dess intentioner får genomslag i verksamheten.

§ 5 Uppföljning

Parterna är överens om att följa upp avtalet i samverkan. En första uppföljning ska vara klar senast 2022-09-30 i samverkan.

§ 6 Giltighet och uppsägning

Avtalet gäller från och med 2021-09-01 tillsvidare, med en ömsesidig uppsägningstid av tre kalendermånader. Uppsägningen ska vara skriftlig.

§ 7 Avslutning

Förhandlingarna förklaras avslutade.

Vid protokollet

Anna Korjus, HR/Kanslichef

Justeras

För Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Ola Westin, förbundschef

För Kommunal

För Ledarna

Henrik Axelsson

Förnamn Efternamn

För Vision

Eddie Andersson

För Akademikerförbundet SSR (SACO)

För Civilekonomerna (SACO)

Erik Nilsson

Erik Nilsson

För Jusek (SACO)

För Naturvetarna (SACO)

Erik Nilsson

Erik Nilsson

För Sveriges Arkitekter (SACO)

För Sveriges Ingenjörer (SACO)

Erik Nilsson

Erik Nilsson

För SRAT (SACO)

Erik Nilsson

Beredskapsavtal, Bilaga 1

§ 1 Inledning

Med beredskap avses att arbetstagaren, utöver ordinarie arbetstid, står till arbetsgivarens förfogande på plats utom arbetsstället (som godkänts av arbetsledningen), för att vid behov och utan dröjsmål kunna utföra arbete.

Med arbetsställe menas den lokal där arbetstagaren normalt utför sina arbetsuppgifter eller eventuellt särskilt iordningsställd lokal, eller där arbetstagaren i normala fall utgår ifrån.

Vid förläggning av beredskap ska hänsyn tas till hur det påverkar arbetstagarens arbetsmiljö och att det finns möjlighet till vila och återhämtning. Arbetsgivaren bör mot bakgrund av det säkerställa att beredskap inte förläggs för ofta samt eftersträva att uttaget fördelas jämt mellan alla arbetstagare.

En förutsättning för att ersättning för beredskap ska utges är att beredskap fullgjorts efter beordran av arbetsledningen, t.ex. i form av schema, turlista, beordran för visst tillfälle eller liknande.

§ 2 Rättslig grund

Skyldigheten för en arbetstagare att utföra beredskap rymms inom arbetstagarens arbetsskyldighet som följer med ett anställningsavtal, och som framgår av det centrala kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB).

Viloreglerna regleras på flera nivåer, genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG (Arbetstidsdirektivet), Arbetstidslagen (ATL) och AB.

Arbetstidsdirektivet innehåller minimikrav på säkerhet och hälsa vid förläggning av arbetstiden. Detta gäller alla medlemsstater i den Europeiska Unionen. Varje medlemsstat har möjlighet att införa strängare regler än de som föreskrivs av Arbetstidsdirektivet.

ATL reglerar arbetstidens längd och förläggning och gäller varje verksamhet där arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning. Det är möjligt att genom centrala kollektivavtal göra undantag från delar eller från lagen i sin helhet och AB har på detta sätt gjort undantag från delar av lagen.

§ 3 Arbetstid och vilotid

Arbetstid är, enligt ATL, när arbetstagaren står till arbetsgivarens förfogande på arbetsstället och utför arbete eller är beredd att utföra arbete om det behövs. I begreppet arbetstid ingår ordinarie arbetstid, jourtid, övertid eller mertid. Det som kännetecknar ordinarie arbetstid är att arbetstiden är planerad. Övertid och mertid tillåter att arbetstiden utökas tillfälligt. Med beredskap menas att arbetstagaren kan

vistas utanför arbetsstället men vara beredd att, med kort varsel, arbeta när det behövs. Beredskap räknas inte som arbetstid enligt ATL.

Arbetstidsdirektivet menar att all tid som inte räknas som arbetstid är att betrakta som vilotid, med andra ord skulle inte beredskap bryta varken dygns- eller veckovila. ATL i sin tur anger att beredskap ej bryter dygnsvilan, men däremot bryter den veckovilan.

Arbetsgivaren är ålagd att förlägga arbetstiden så att reglerna om dygns- och veckovila uppfylls, vilket innebär att en arbetsgivare måste lägga ut kompenserande ledighet om vilan ej uppfylls. En arbetstagare kan inte avstå den utlagda kompenserande ledigheten.

Beräkningsperiod för veckovila (36 h sammanhängande) är 2 veckor, för att kunna omhänderta helgen innan eller helgen efter beredskapen. Då beredskap bryter veckovilan kan helgen under pågående beredskap inte räknas som vila. Därför måste 36 h veckovila uppnås efter fullgjord beredskap, utöver den ordinarie veckovilan som uppnås efterföljande helg. Det innebär att en medarbetare som har fullgjort beredskap ska ges 72 h sammanhängande ledighet. Därmed måste kompenserande ledighet motsvarande en hel arbetsdag (8 h) läggas ut i direkt anslutning till helgen efter fullgjord beredskap.

På så vis uppfylls kravet om 36 h sammanhängande veckovila, såväl för helgen under pågående beredskap som helgen efter fullgjord beredskap (totalt 72 h).

Beräkningsperiod för dygnsvila (alltså för att uppnå snittet 11 h per varje 24-timmars period) är, enligt AB, 16 veckor. Den planerade dygnsvilan för såväl ordinarie arbete som beredskapstid är 15 timmar. Enligt AB kan tillfälliga avvikelser göras från den planerade dygnsvilan om något oförutsett inträffar, dvs. något som arbetsgivaren inte har kunnat förutse på förhand (t.ex. aktivt arbete under beredskap). Vid sådan tillfällig avvikelse kan den faktiska dygnsvilan därmed vara kortare än den planerade dygnsvilan.

För dygnsvila som bryts av aktivt arbete under beredskap och som överstiger 9 h omhändertas viloreglerna, under förutsättning att den genomsnittliga dygnsvilan motsvarar minst 11 h under beräkningsperioden. Ingen ytterligare kompenserande ledighet behöver därför utges.

För dygnsvila som bryts av aktivt arbete under beredskap och som understiger 9 h, i enlighet med AB, utges kompenserande ledighet timme för timme med motsvarande tid upp till 9 h per 24 h. Under förutsättning att den genomsnittliga dygnsvilan motsvarar minst 11 h under beräkningsperioden.

Det är dock upp till arbetsgivaren att bedöma huruvida medarbetaren är arbetsför och kan utföra sitt arbete om dygnsvilan har brutits, med hänsyn till såväl medarbetarens som kollegors arbetsmiljö och säkerhet. Om arbetsgivaren gör bedömningen att medarbetaren behöver ytterligare vila har denne rätt att förlägga den kompenserande vilan för medarbetaren även under vad som ses som ordinarie arbetstid. Den kompenserande vilan ersätts inte ekonomiskt.

§ 4 Förläggning av beredskap inom förbundet

Inom förbundet finns två sorters beredskap:

- VA-beredskap, som pågår året runt
- Vinterberedskap för vinterväghållning, som pågår vinterhalvåret

Beredskapen inom VA schemaläggs ca 2 gånger per år och de normala schemaperioderna sträcker sig mellan april – november och november – mars.

Vinterberedskapen följer naturligtvis schemaperioden november – april och schemaläggs inför kommande vinterperiod. Dessa scheman antas i samverkan på förbundsrad, inför schemastart.

VA-beredskap

Den ordinarie arbetstiden för medarbetarna inom VA är måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 16.00. Beredskapen startar som regel kl. 16.00 torsdag och slutar kl. 07.00 nästkommande torsdag. Undantaget är veckor där torsdagen är en arbetsfri dag. Beredskapsbyte sker då istället kl. 12.00.

Schemat inom VA bygger på frekvens var 6:e vecka med 5 personer i beredskap. Medarbetare i beredskap delas in i olika beredskapslag med hänsyn till såväl geografiskt upptagningsområde och nödvändig verksamhetskompetens.

Vinterberedskap

Den ordinarie arbetstiden för medarbetarna inom Gata, Park, Idrott skiljer sig något åt beroende på om de är verksamma inom den schemalagda idrottsverksamheten eller inte.

Normen för icke schemalagda medarbetare är måndag – fredag mellan kl. 07.00 – 16.00. I dessa fall följer vinterberedskapen samma tider som VA, nämligen att beredskapen börjar torsdag kl. 16.00 och avslutas nästföljande torsdag kl. 07.00. Samma undantag för arbetsfria dagar gäller, då sker bytet kl. 12.00.

För schemalagda medarbetare inom idrottsverksamheten beror den ordinarie arbetstiden på det aktuella schemat, som styrs av ishallarnas öppettider och drift. Som grundregel kan dessa tider sammanfattas i 3 arbetstider; dag, kväll samt helg.

Grundregeln är att beredskapen sträcker sig från torsdag – torsdag även här, men med start torsdag kl. 22.30 (efter ordinarie arbetstid) och avslutas kl. 07.00 nästkommande torsdag. För att möta såväl verksamhetens som beredskapens behov på bästa möjliga sätt måste starttiden för beredskapen justeras för den schemalagda personalen. Viss variation av beredskapens starttid under en beredskapsvecka kan förekomma även inom den schemalagda idrottsverksamheten.

Grundschemat för medarbetarna inom idrottsverksamheten kan komma att förändras utifrån verksamhetens behov och därmed även berört beredskapsschema. I dessa fall antas nya scheman i samverkan på förbundsrad, i enlighet med samverkansavtalet.

Schemat inom vinterberedskapen bygger på en frekvens om var 6:e vecka respektive var 4:e vecka och utgörs av 4 personer i beredskap. Medarbetare i beredskap delas in i olika beredskapslag med hänsyn till såväl geografiskt upptagningsområde och nödvändig verksamhetskompetens.

§ 5 Ersättningar

En arbetstagare ersätts för ordinarie arbetstid via sin lön, men inte för lag- och avtalsreglerade dygns- och veckovilan. På samma sätt blir en arbetstagare ersatt för beredskapstid och aktivt arbete under beredskap. Den kompenserande ledigheten för beredskap eller aktivt arbete under beredskap som arbetsgivaren lägger ut ersätts ej.

Ersättning för beredskap regleras i AB, men inte i direktiv eller lag. Detsamma gäller för ersättning för den aktivt arbetade tiden (overtid). AB säger att beredskapsersättning primärt utges som kontant ersättning, men ger möjlighet till kompenserande ledighet om så överenskoms mellan arbetsgivare och arbetstagare. Med detta avtal är parterna överens om att beredskapsersättning endast utges som kontant ersättning.

Varken Arbetstidsdirektivet, ATL eller AB anger att den kompenserande ledigheten ska ersättas ekonomiskt. Avtalet omhändertar detta enligt nedan.

Lokalt reglerade ersättningar

Kompenserande ledighet med anledning av veckovila

Efter fullgjord beredskapsvecka kan det krävas en hel arbetsdag (8 h) i vila från ordinarie arbete (s.k. kompenserande ledighet), för att uppfylla reglerna för veckovila. Arbetsgivaren bekostar i det fallet den lediga dagen. Vilket innebär att arbetstagaren varken får ett löneavdrag eller behöver ta ut semester eller kompledighet.

Den kompenserande ledigheten schemaläggs i Personec till fredag alternativt måndag efter fullgjord beredskap.

Telefonkonsultation

För arbetstagare som inte är i beredskap och som via telefon ger information/vägledning till en kollega i beredskap berättigas en ersättning per tillfälle. Ärendets art och tidsåtgång ska antecknas och hanteras i efterhand av arbetsledare för att ge rätt till ersättning.

Utryckningsersättning

En arbetstagare som inte är i beredskap som kallas ut av arbetsledare i beredskap berättigas en ersättning per tillfälle. Utryckningen ska avse händelser av icke planerad, tillfällig art (med andra ord ej planerat övertidsarbete), då extra hjälp krävs på grund av en hög arbetsbelastning. För att ha rätt till ersättningen ska arbetstagaren ha avslutat sin ordinarie arbetstid, ha lämnat arbetsstället och bli utringd av arbetsledare i beredskap.

För den aktiva tiden utges övertidskompensation.

Orsak	Ersättning	Anm.
Kompenserande ledighet om 8 h pga veckovila	Betald veckovila	Ej avdrag för den lediga tiden
Telefonkonsultation	200 kr/tillfälle	Ingen uppräknig
Utryckningsersättning	800 kr/tillfälle	Ingen uppräknig